

Rasspecifik avelsstrategi RAS för **Bedlingtonterrier**

SKANDINAVISKA BEDLINGTONKLUBBEN

Rasklubb för bedlingtonterrier

Ansluten till Svenska Terrierklubben och Svenska Kennelklubben

RAS för Bedlingtonterrier fastställt av SKK 2013-09-09

Reviderat i maj 2019

[Skriv text]

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	4
- Övergripande avelsmål för rasen	4
- Generellt om rasen	4
RASENS HISTORIA, BAKGRUND OCH UTVECKLING	5
RASENS POPULATION OCH AVELSSTRUKTUR	5
- Registreringssiffror	6
- Inavelsökning	7
- Inavelsgrader per kull och per år	7
- Genomsnittlig kullstorlek	8
- Fördelning parningar	9
- Ålder första valpkull	10
- Importer	11
- Barnbarnsdiagram	12
- Antal uppfödare	13
- Sammanfattning	13
MÅL FÖR AVEL OCH POPULATION	14
STRATEGIER FÖR AVEL OCH POPULATION	14
HÄLSA	15
- Koppartoxikos	15
- Hälsoenkät 2018	16
- Hud	16
- Öron och ögon	17
- Kastration och skendräktighet	18
MÅL FÖR HÄLSAN	19
STRATEGIER FÖR HÄLSAN	19

MENTALITET OCH BRUKSEGENSKAPER	20
BPH-beskrivning	22
- Måluppfyllelse sedan RAS 2012	21
MÅL FÖR MENTALITET OCH BRUKSEGENSKAPER	23
STRATEGI FÖR MENTALITET OCH BRUKSEGENSKAPER	23
EXTERIÖR	24
MÅL FÖR EXTERIÖR	25
STRATEGIER FÖR EXTERIÖR	25
FÖRANKRINGSPROCESS	25
BILAGA 1	27
- Utlåtande av RAS 2012	
BILAGA 2	28
- Rasens historia, bakgrund och utveckling	
BILAGA 3	30
- Koppartoxikos och DNA-tester	

INLEDNING

Rasspecifik Avelsstrategi för Bedlingtonterrier

Giltighetstid i 5 år

På Svenska Kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje ras skall finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS. Uppdraget att utforma dessa lades på specialklubbarna som i sin tur delegerar arbetet till rasklubbarna.

Samordningsansvaret för RAS kvarstår hos Specialklubben, Svenska Terrierklubben som delegerat RAS till rasklubben Skandinaviska Bedlingtonklubben.

Den rasspecifika avelsstrategin skall ses i ett längre perspektiv och aktualiseras och utvecklas vid behov.

RAS är tänkt att vara ett hjälpmedel för uppfödarna att nå sin målsättning i sitt avelsarbete.

Granskarens utlåtande

RAS 2012 är granskat av Maija-Leena Eloranta på uppdrag av Svenska Kennelklubbens Avelskommitté. Hennes utlåtande finns i bilaga 1.

Övergripande avelsmål för rasen

Vi ska bibehålla det goda ryktet om kvalitet som den svenska bedlingtonterriern har, i såväl Sverige som internationellt, både vad avser exteriör, hälsa som mentalitet.

Generellt om rasen

I första hand är bedlingtonterriern en sällskapshund/familjehund samt utställningshund. Rasen är relativt lättlärd och fungerar bra inom grenarna agility, spår och lydnad.

RASENS HISTORIA, BAKGRUND OCH UTVECKLING

En fullständig historiebeteckning för bedlingtonterriern finns i bilaga 2. Nedan följer en sammanfattning.

Bedlingtonterrierns ursprung är Northumberlandsdistriktet i Norra England och särskilt då den lilla gruvstaden Bedlington.

Under 1800-talets början tog smederna från Staffordshire med sig egna terrier när de flyttade till Bedlington och korsningar uppstod mellan dessa lättare terriervarianter och de lokala småväxta strävåriga terrierna.

Dessa ursprungliga terrier var mycket mångsidiga till sin natur, eftersom de skulle duga till allt från råttjakt, harjakt, gryttjakt, att agera vakthund och även kunna delta i de arrangerade hundslagsmälen. Till detta krävdes smidiga, snabba och starka hundar med ett utomordentligt bra temperament och luktsinne.

Det kom att dröja fram till 1870-talet innan man nedtecknade rasstandarderna för dessa hundar inför kommande utställningar. Att rasstandarderna, och kanske främst tolkningen av denna, har kommit att förändras mot en ädlare och mer elegant hund är givet, då man ser dagens bedlingtonterrier.

Till Sverige kom bedlingtonterriern på 1900-talet och den första svenskfödda som registrerades i Svenska Kennelklubbens stamböcker var tiken Florrie (f. 1907). Det var emellertid först 1977 som rasen fick en egen rasklubb i Sverige, Skandinaviska Bedlingtonklubben (SKBK) som än idag är den officiella rasklubben, ansluten till SvTeK och SKK.

Rasen är en omtyckt sällskaps- och familjehund. Den aktivitet som främst lockar och där bedlingtonterriern nått stora framgångar är utställning. Flera hundar har nått den prestigefyllda första platsen (Best in Show) på olika officiella utställningar.

RASENS POPULATION OCH AVELSSTRUKTUR

NULÄGESBESKRIVNING

Registreringarna i SKK har varierat något under åren 2013-2018, men i snitt har antalet registreringar uppgått till cirka 76 stycken per år. Under 2013-2018 har det i genomsnitt fötts 16 valpkullar per år med ett snitt på 4,5 valpar per kull.

I en sådan liten population får det givetvis konsekvenser om något avelsdjur används i större utsträckning. Inavelsökningen är också lätt påverkbar i en liten population och även enstaka importörer kan avsevärt förändra avelsstrukturen för rasen.

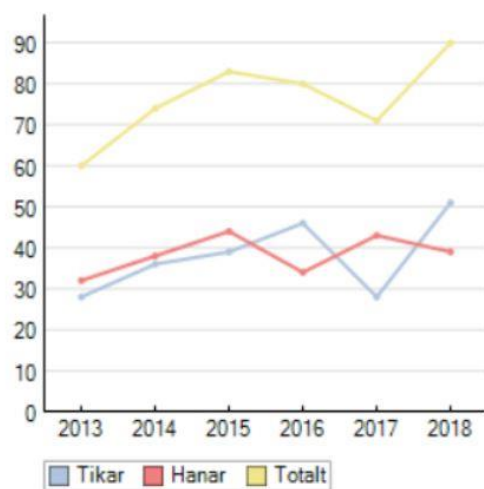
Nedanstående statistik har tagits fram med hjälp av SKK Avelsdata.

REGISTRERINGSSIFFROR UNDER ÅREN 2013 – 2018 (bild 1)

Registreringsår: 2013 ▼ - 2018 ▼ Visa

Antal reg/år	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tikar (varav importer)	28 (2)	36	39	46 (5)	28	51
Hanar (varav importer)	32	38 (1)	44 (2)	34	43 (3)	39 (3)
Totalt	60 (2)	74 (1)	83 (2)	80 (5)	71 (3)	90 (3)

Importer kan visas fr.o.m. 2004

Kommentar till bild 1:

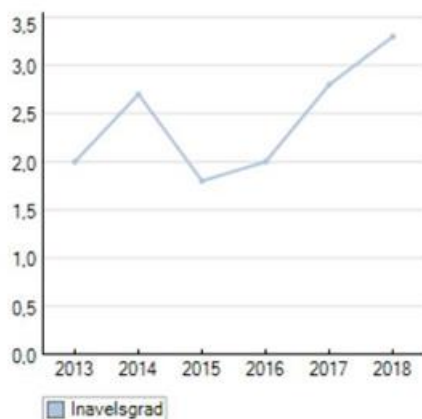
Antalet registreringar i SKK under perioden 2013-2018 uppgår totalt till 458 stycken. 2018 visar sig vara ett toppår med 90 registrerade bedlingtonterrier, varav tre importer. Antalet registreringar i SKK under perioden 2007 – 2012 uppgick till 434 stycken.
Källa: SKK Avelsdata

INAVELSÖKNING UNDER ÅREN 2007 – 2018 (bild 2)

Visa fr.o.m.: 2013 ▼ t.o.m.: 2018 ▼ Typ: Inavelsgrad ▼

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inavelsgrad	2 %	2,7 %	1,8 %	2 %	2,8 %	3,3 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Inavelsgrad	3,2 %	3,5 %	2,7 %	3,8 %	2,9 %	1,5 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Kommentar till bild 2:

För en liten ras som bedlington, bör inavelsökningen ligga under 2,5 procent i snitt per år för rasen, gärna lägre. På senare år ser vi en ökad inavelstrend.

Av 18 kullar födda under 2018, har 10 kullar en inavelsgrad högre än 2,5 procent, från 3,5 procent till 7,2 procent. Fem kullar med valpar har inavelsgrader över SKKs rekommendation 6,25 procent, vilket motsvarar kusinparning. Uppfödarna uppmanas framåt tänka på att mer nyttja bredden i avelsbasen, för att sänka inavelsökningen.

Inavelsgrader per kull och per år, baserad på fem generationer:

2013	från 0 procent till 5,4 procent som mest
2014	från 0 procent till 7,2 procent som mest
2015	från 0 procent till 5,5 procent som mest
2016	från 0 procent till 8,8 procent som mest
2017	från 0 procent till 7,2 procent som mest
2018	från 0 procent till 7,2 procent som mest

(bild 3)

Visa fr.o.m.: 2013 ▼ t.o.m.: 2018 ▼ Typ: fördelning parningar ▼

Fördelning parningar i %	Kullar födda					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Upp t.o.m. 6,25%	15	16	15	15	9	13
6,26% - 12,49%	0	1	0	4	2	5
12,5% - 24,99%	0	0	0	0	0	0
25% -	0	0	0	0	0	0

[diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#)

Kommentar till bild 3:

Fem kullar med valpar under 2018 har inavelsgrader över SKKs rekommendation 6,25 procent, vilket motsvarar kusinparning.

Källa: SKKs Avelsdata

GENOMSnittLIG KULLSTORLEK UNDER ÅREN 2007-2018**(bild 4)**

Grafen ska läsas på följande sätt:

År, kullgenomsnitt, antal kullar

2007	2008	2009	2010	2011	2012
4,0	3,3	3,6	4,0	3,6	4,2
25	23	20	14	14	17

2013	2014	2015	2016	2017	2018
4,3	4,1	4,6	5,0	4,5	4,8
15	17	15	19	11	18

Källa: SKK Avelsdata.

Kommentar till bild 4:

Under åren 2013-2018 har det i genomsnitt fötts 16 valpkullar per år med ett snitt på 4,5 valpar per kull, att jämföras med 19 valpkullar under åren 2007-2012 med ett snitt på 3,8 valpar per kull. Antalet valpar per kull har ökat på senare år. En bidragande orsak kan vara en något lägre inavelsökning inom rasen.

FÖRDELNING PARNINGAR UNDER ÅREN 2013-2018 (bild 5)

Tabellen ska läsas på följande sätt:

Blå antalet kullar, röd antalet tikar, gul antalet hanar

Källa: SKK Avelsdata

Kommentar till bild 5:

2013: 15 kullar från 15 tikar med en kull vardera. 13 hanar använda, varav 2 hanar haft 2 kullar vardera

2014: 17 kullar från 17 tikar med en kull vardera. 15 hanar använda, varav 2 hanar haft 2 kullar vardera.

2015: 15 kullar från 15 tikar med en kull vardera. 10 hanar använda, varav 1 hane haft 3 kullar och 3 hanar haft 2 kullar.

2016: 19 kullar från 17 tikar, varav 2 tikar haft 2 kullar vardera. 13 hanar använda, varav 1 hane haft 5 kullar och 2 hanar haft 2 kullar vardera.

2017: 11 kullar från 11 tikar med en kull vardera. 10 hanar använda, varav 1 hane haft 2 kullar.

2018: 18 kullar från 17 tikar, varav 1 tik haft 2 kullar. 17 hanar använda varav 1 hane haft 2 kullar.

ÅLDER FÖRSTA VALPKULL UNDER ÅREN 2013-2018 (bild 6)

Hundar använda i avel mellan: 1990 - 2018 Typ:

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2018 (Totalt 18 st).								
	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	0	6	2	0	8
Fader	0	0	1	4	2	0	2	9
Totalt	0	0	1	4	8	2	2	

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2017 (Totalt 11 st).								
	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	0	4	1	0	5
Fader	0	0	0	1	1	1	1	4
Totalt	0	0	0	1	5	2	1	

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2016 (Totalt 19 st).								
	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	1	5	4	0	10
Fader	0	1	0	2	5	1	0	9
Totalt	0	1	0	3	10	5	0	

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2015 (Totalt 15 st).								
	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	0	6	2	0	8
Fader	0	0	0	0	3	1	0	4
Totalt	0	0	0	0	9	3	0	

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2014 (Totalt 17 st).								
	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	0	6	2	0	8
Fader	0	0	2	1	1	1	0	5
Totalt	0	0	2	1	7	3	0	

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2013 (Totalt 15 st).								
	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	0	4	1	0	5
Fader	0	0	1	1	1	4	0	7
Totalt	0	0	1	1	5	5	0	

Kommentarer till bild 6:

TIKAR OCH HANAR I AVEL

SKBK rekommenderar att ålder för första valpkull ska vara lägst 2 år för både hane och tik. Lägsta ålder för att använda tik i avel är 18 månader enligt djurskyddsreglerna.

Hanhundsanvändning är ett viktigt instrument i en åtgärdsplan för att se över rasens avelsstruktur. Under 2013-2018 har en hane i åldern 7-12 månader använts i avel samt fyra hanhundar i åldern 13-18 månader. Ytterligare nio hanhundar i åldern 19-24 månader har fått sin första valpkull före två års ålder.

Eftersom åldern 2 år endast är en rekommendation, har valphänvisning tillåtit av klubben vid förfrågan. För att bättre kunna utvärdera alla avelshundar innan de går i avel, bör ingen hund användas i avel före två års ålder, om inte särskilda skäl föreligger.

IMPORTER

Under åren 2013-2018 har det importerats ett antal bedlingtonterrier till Sverige, vilka till viss del tillfört nya linjer och breddat avelsbasen. Även om det tidigare förekommit en stor mängd importer, så har dessa inte alltid utnyttjats i en bra och genomtänkt utsträckning. Vissa importer har fått ett väldigt stort inflytande, medan andra har lämnat rasen i stort sett obemärkta.

Av de importerade bedlington sedan 2013 har några gått i avel och några kanske kommer att gå i avel framöver. Vid importer är det viktigt att tänka på att hundarna har låg släktskap med våra svenska hundar för att tillföra och bredda avelsbasen.

Reg år	Kön	Land
2013	2 tikar	Norge och Estland (ingen i avel)
2014	1 hane	USA (har gått i avel)
2015	2 hanar 1 tik	USA, Slovakien England (alla har gått i avel)
2016	4 tikar	USA, Holland, Norge (två tikar har gått i avel)
2017	3 hanar	USA, Norge och Tyskland (två har gått i avel)
2018	3 hanar	Ryssland, Tyskland och Finland (en har gått i avel)

Eftersom importerade hundar inte alltid har en stamtavla som sträcker sig över fem led, innebär det att den angivna inavelsgraden för importer kan komma att förändras något om man beräknar den totala inavelsgraden över fem led.

De siffror som anges i SKK Avelsdata kan alltså höja inavelsgraden för de hundar där det inte finns fulla stamtavlor med fem generationer. Det är en felmarginal man måste ha i åtanke. Importer har själva ibland en ganska hög inavelsgrad, men vanligen har de inte något starkt släktskap med befintliga hundar i Sverige.

BARNBARNSDIAGRAM

Barnbarnsdiagram – hanar (bild 7)

Föd.år	Sv.födda avk.	* Övr. avk	Sv. barnbarn
2006	54	1	137
2000	48	0	103
1992	33	1	95
1990	35	2	94
1996	30	3	86
1993	20	0	71
2010	17	0	67
1997	14	3	66
2003	26	1	61
1991	44	0	58
1990	8	0	56
1997	48	0	54
1995	4	0	51
1994	11	3	49
1998	29	0	49
1992	0	3	46
2009	24	1	45
2008	26	0	44
2012	12	0	40
2000	22	0	39
2007	9	0	38
2005	29	0	34
1995	16	0	34

Kommentar till bild 7:

Tabellen visar de hanhundar som under åren fått avkommor och fler barnbarn än 30 stycken. Fullständiga uppgifter finns på SKK Avelsdata.

Genom att granska antalet barnbarn som hanhundarna lämnar får man en bild av hur stort inflytande en hane har på rasen. Detsamma gäller även för tikar, även om det är ovanligt att en tik får större antal barnbarn än en hane. I slutänden betyder det att hanhundarna oftast har större inflytande på avelsutvecklingen än en tik.

För bedlington finns det många hanar som gjort stort avtryck inom rasen och som fortsätter göra avtryck. Här måste vi som uppfödare tänka på att bredda vår avelsbas mer, för att inte "måla in oss i ett hörn". En rekommendation är att studera barnbarnsdiagram innan parning.

Barnbarnsdiagram – tikar (bild 8)

Föd.år	Sv.födda avk.	* Övr. avk	Sv. barnbarn
1992	23	0	132
1997	16	0	82
2001	21	0	79
2000	13	0	71
1992	8	0	56
2002	11	0	53
2010	27	0	52
1998	12	0	49
2002	12	0	48
2006	8	0	48
2005	13	0	44
1995	15	0	42
2007	20	0	41
2000	10	0	41
2005	7	0	40
1999	12	0	39
1990	17	0	39
1999	12	0	39
2008	6	0	38
2004	10	0	35

Kommentar till bild 8:

Tabellen visar de tikar som under åren fått avkommor och fler barnbarn än 30 stycken. Fullständiga uppgifter finns på SKK Avelsdata.

ANTAL UPPFÖDARE

I Sverige finns det 15 uppfödare som är medlemmar i Skandinaviska Bedlingtonklubben. I Norge och Finland finns det vardera en uppfödare som är medlemmar.

SAMMANFATTNING

Bedlingtonterriern är en numerärt liten ras som kämpar med de problem som alla små populationer har, nämligen en hög inavelsökning och en för liten tillgänglig avelsbas. Det skulle vara önskvärt att de avelsdjur som används, inte överskrider den rekommenderade maxgränsen på 5 procent av avkommorna i varje generation, som populationsgenetiker världen över anser vara rimlig, inom små populationer.

I bedlingtonterrierns fall skulle detta innebära att antalet avkommor inte ska överstiga 12-15 valpar, eller motsvarande 4-5 kullar för varje avelsdjur. Det är också viktigt att ha med i målsättningen för den framtida aveln att ytterligare dra ner gränsen, för att i ett första steg närma oss 2,5 procent per generation vilket motsvarar en avelsbas (effektiv population) på 100.

MÅL - KORTSIKTIGA OCH LÅNGSIKTIGA MÅL

Mål under den kommande 5 årsperioden

- Inavelsökningen för rasen bör inte överskrida 2,5 procent i genomsnitt per år och gärna lägre.
- Ingen hane under 2 år bör användas i avel om inte särskilda skäl föreligger.
- Antalet kullar per hane bör begränsas till 4-5 stycken och uppfödarna ska uppmuntras till att nyttja avelsbasen bättre.

STRATEGIER FÖR ATT NÅ MÅLEN

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Vid ett uppfödarmöte under 2020 diskutera rasens population och avelsstruktur för att sänka den genomsnittliga inavelsökningen samt ge uppfödarna mer kunskap om rasens nuläge.
- Uppmuntra uppfödarna att ta del av barnbarns diagram i avelsplaneringen för att nyttja avelsbasen effektivare. SKBKs Avelskommitté, AK, tillhandahåller en hanhundlista som uppdateras regelbundet.
- Uppfödarna ska uppmuntras att söka valphänvisning genom rasklubben.
- AK ska utkomma med två nyhetsbrev per år till medlemmar/uppfödare för att informera om arbetet i SKBKs Avelskommitté, rasens inavelsökning, avelsstruktur och vikten av att nyttja avelsbasen effektivare.
- En bedlingtonkonferens ska arrangeras i samband med klubbens 45 års jubileum 2022 för uppfödare och medlemmar för att diskutera avel och population, hälsa och mentalitet samt exteriör.

HÄLSA

NULÄGESBESKRIVNING

Bedlingtonterriern skall vara en medelstor hund med god hälsa och vitalitet. Det är en ras som uppnår hög levnadsålder i många fall och som har ett högt medeltal då det gäller livslängd. Ett stort antal individer blir mer än 14 år gamla och endast ett mindre antal dör före 10 års ålder. Hälsan hos bedlingtonterriern har granskats med hjälp av en hälsoenkät som funnits tillgänglig på SKBKs hemsida under januari-februari 2018.

I juni 2019 kom för första gången statistik från försäkringsbolaget Agria genom Agria Breed Profile. Statistiken visar på det stora hela samma resultat för veterinärvårdsbehandling, som vår egen hälsoundersökning. Det är framför allt hud- och öronproblem som är de hälsoproblem vi har i rasen.

Vad har gjorts sedan förra RAS-revideringen?

- En ny hälsoenkät publicerades på SKBKs hemsida i januari 2018. På Facebooksidan och i Bedlington-Nytt samt via uppfödarna har vi uppmuntrat bedlingtonägare att bidra med svar.
- Avelskommittén har i klubbtidningen samt på klubbens hemsida uppmuntrat bedlingtonägare att ögonlysa sina hundar. För att få valphänvisning är ögonlysning numera ett krav.
- Samtliga DNA-tester som delges klubben publiceras i Bedlington-Nytt, på klubbens hemsida samt listas i en DNA-lista och arkiveras för framtiden.

KOPPARTOXIKOS

Koppartoxikos är en rasbunden sjukdom som finns hos bedlingtonterriern. Sjukdomen påträffades för första gången i de veterinärmedicinska fackskrifterna på 1970-talet, med anledningen av hundars insjuknande i leversjukdomar i USA.

Hälsoenkäten 2018 visar att 90 procent av hundarna är DNA-testade och 10 procent av de svarande inte visste om hunden är testad eller ej. Av de testade hundarna hade 70 procent av ägarna koll på DNA-resultatet. Det fanns ingen hund som hade DNA-markörerna 2-2 b-b, det vill säga är sjuk i koppartoxikos.

En utförligare beskrivning av koppartoxikos finns i bilaga 3.

Läget idag

Svenska uppfödare parar inte två bärare med varandra, utan en anlagsfri med en annan anlagsfri hund eller en anlagsfri hund med en bärare, på så sätt kan inga sjuka individer födas. Uppfödarna använder fortfarande bärare i aveln för att avelsbasen i Sverige inte ska bli för liten och urvalet av bra individer ska bli större.

Idag har vi i Sverige inte längre problem med sjuka individer i koppartoxikos (CT) tack vare ett gott arbete från våra uppfödare. Skandinaviska Bedlingtonterrierklubben hänvisar endast valpar som har föräldrar som har godkänt DNA-test från SLU, för fortsatt kontroll av koppartoxikos (CT).

HÄLSOENKÄT 2018

Svaren nedan baserar sig på den hälsoenkät som Skandinaviska Bedlingtonklubben publicerade på hemsidan i januari 2018. Det blev 149 stycken enkäter som kom in till klubben för sammanställning. De tillfrågade ägarna, 95,9 procent, ansåg att deras bedlington hade ett bra hälsotillstånd och upplevde sina hundar som friska samt med lång livslängd.

I enkätsvaren från 2018 ingick bedlington födda från 1990 till 2017. Under 2011 gjordes en hälsoenkät som resulterade i 68 svar för hundar födda mellan 1995-2011. Av den anledningen räknades svarsfrekvensen på hundar födda mellan 2011-2017.

Mellan åren 2011-2017 registrerades 502 stycken bedlington. Av dessa har 90 stycken bedlingtonägare svarat och det ger 18 procent i svarsfrekvens. Totalt mellan åren 1990 och 2017 har 1 737 bedlington registrerats.

Resultatet från hälsoenkäten 2018 finns på SKBKs hemsida under följande länk: http://www.skbk.se/Grafer_Halsoenkät_2018.pdf

Låg riskgrupp hos Försäkringsbolagen

En tidigare analys av försäkrade hundar visar att bedlingtonterriern av Försäkringsbolagen klassas som en relativt frisk ras, då rasen är placerad lågt i premieklasser hos flera försäkringsbolag. Att rasen har lång livstid kan man också se på att det stora flertalet försäkrade inte får ut sin liversättning, utan endast nyttjar veterinärvårdsdelen.

Om man ser till genomsnittet av försäkrade hundar ser man att bedlington ligger under genomsnittet för de vanligaste åkommorna. De sjukdomar där bedlington uppvisar högre insjuknande grad är för hud och öron. Bedlingtonterriern har inte några påfallande problem med dräktighet, fertilitet eller förlossning, då få tikar har förlösts med kejsarsnitt eller haft andra förlossningskomplikationer.

Hud

De hälsoproblem som angavs i hälsoenkäten 2018 var till största delen relaterade till hud. Enkätsvaren visar att 36 stycken av 149 stycken = cirka 31 procent säger sig uppleva att hunden har hudproblem. Hudproblemen kan i huvudsak relateras till:

- Svamp i öron och på tassar
- Foderallergi
- Allergi mot kvalster och gräs
- Eksem, hot spots

- Akut dermatit
- Öroninflammationer
- Klåda
- Skabb och bölder

En stor del av hundarna med hudproblem har svampangrepp i öron och på tassar.

Under 2011 med 68 svar i hälsoenkäten angav 31 procent någon typ av hudproblem. I hälsoenkäten som genomfördes 2004 var det 45 procent som angav hudproblem. Om vi tittar på resultatet från de båda årens hälsoenkäter, är det ungefär lika stort procenttal under 2018 som anger hudproblem som under 2011. Dock har en minskning av hudproblemen skett sedan hälsoenkäten 2004.

Öron

Enkätsvaren visar att 54 stycken (36,9 procent) av 149 hade haft problem med öronen. En till två gånger per år = 28 stycken. Fler gånger per år = 20 stycken. Orsaker är ofta återkommande öroninflammationer beroende på svampinfektioner, men även allergi samt trånga örongångar och mycket hår i öronen.

Under 2011 i hälsoenkäten med 68 svar angav 34 procent att hundarna haft öroninflammationer. I hälsoenkäten under 2004 var det 12 procent som angav öronproblem. Slutsatsen blir att öronproblemen blivit fler med åren och ökat från 12 procent 2004, till 34 procent 2011 och 36,9 procent under 2018, vilket ger en fingervisning om att öronproblemen har ökat hos bedlingtonteriern.

66 procent = 97 stycken upplever att deras hund har mycket hårväxt i öronen.
11,9 procent = 17 stycken upplever att hunden har trånga örongångar.

I vissa fall är öroninflammationerna återkommande, detta kan bero på en underliggande allergi, en alltför stark pälsväxt i örat samt eventuellt i kombination med trånga hörselgångar.

Vid uppfödarmötet i september 2018, diskuterades kring eventuella hormonella orsaker, då man upplever att det i större utsträckning är tikar som drabbas av öronproblem och samt att det kan vara foderrelaterat.

Ögon

Enkätsvaren och officiella ögonlysningar hos legitimerade veterinärer, visar inte på direkta sjukdomar i ögonen som kan drabba lins och synförmåga hos bedlingtonteriern, mer ögats slemhinnor och tårkanaler.

46,9 procent = 69 stycken bedlingtonterriers är ögonlysta hos legitimerad veterinär, enligt hälsoenkäten 2018. De diagnoser som framkommit vid ögonlysningar under åren är olika katarakter, distichiasis, PPM iris-iris lindrig och starr.

I hälsoenkäten 2018 svarade 9 stycken ägare = 6 procent, att hunden har problem med sin ögon. Det rör sig framförallt om ögoninfektioner och rinniga ögon. Något som uppmärksammades på uppfödarmötet hösten 2018 var avsaknad av eller igensatta tårkanaler på vissa individer vid ögonlysningar som bör beaktas. Eftersom ögonprotokollen inte tar upp avsaknad av tårkanaler, är det svårt att veta omfattningen och om det är ett problem i rasen. AK rekommenderar att inte använda två individer som har symptomen distichiasis eller trånga tårkanaler/igensatta tårkanaler, med varandra. Av den anledningen är det av vikt att åtminstone avelsdjuren ögonlyses.

Kastration och skendräktighet

Kastration av hanar

Hälsoenkäten visar att 17 stycken av 67 = cirka 25 procent av de svarande hade hanar som kastrerats. Hanar under 5 år var 9 stycken. Anledning till kastration uppges vara allt från stress vid tikars löp, till allergier, revirkissande, jobbig könsmognad, enbart en testikel till rutin och i förebyggande syfte.

Vid uppfödarmötet hösten 2018 var uppfödarna överens om att slentrianmässig kastration av hanhundar är olyckligt med tanke på rasens begränsade avelsbas och bör kunna minskas.

Sterilisering av tikar

19 stycken tikar av 82 var steriliserade enligt hälsoenkäten, vilket gör cirka 23 procent. 13 av dessa tikar var under 10 år = cirka 42 procent. Anledning till kastration var övervägande livmoderinflammationer.

Skendräktighet

36 stycken av 82 tikägare svarade att deras tikar blir skendräktiga = cirka 44 procent. 15 stycken uppgav att deras tik blev skendräktig vid varje löp (42 procent). 21 stycken uppgav att tiken blev skendräktig vid enstaka löp (58 procent).

36 tikar av 82 stycken är ett relativt stort antal tikar som blir skendräktiga. Hälsoenkäten visar dock inte på om skendräktigheten upplevs som ett problem, vare sig för tikägaren eller tiken.

MÅL - KORTSIKTIGA OCH LÅNGSIKTIGA MÅL

Mål under den kommande 5-årsperioden

Hud

Antalet hundar som lider av klåda ska minska och de individer som drabbas ska om möjligt kartläggas med symptom, hur klådan yttrar sig samt hur hunden behandlas.

Öron

Att minska antalet hundar som har alltför bepälsade inneröron, trånga hörselgångar och antal behandlade öroninflammationer.

Ögon

Att fortsätta lista ögonlysningar, vilket är ett krav för att få valphänvisning.

Koppartoxikos

Att samtliga avelsdjur skall DNA-testas för koppartoxikos via SLU för att få valphänvisning.

Kastration och skendräktighet

Slentrianmässig kastration av hanhundar är olyckligt med tanke på rasens begränsade avelsbas och bör kunna minskas.

Antalet "svåra" skendräktigheter bör kunna minskas.

STRATEGIER FÖR ATT NÅ MÅLEN

Prioriteringar och strategier för att nå målen

Generella strategier

- Inför nästa revidering av RAS ska en ny hälsoenkät tas fram, som speciellt ska mäta omfattningen av hud-, och öronproblem, kastration av hanhundar samt skendräktighet hos tikar.
- En bedlingtonkonferens ska arrangeras i samband med klubbens 45-års jubileum 2022 för uppfödare och medlemmar för att diskutera hälsa, avel mentalitet och exteriör.
- På klubbens hemsida finns en blankett för medlemmar och uppfödare för att rapportera in eventuella hälsoproblem till Avelskommittén.
- Artiklar i Bedlington-Nytt för att sprida kunskap och råd om foder/protein, allergi och klåda, skötsel av öron/öronrengöring/plock, slentrianmässig kastration, skendräktighet, ögonlysningar med mera.

Hud

- Rekommendera uppfödarna att inte använda hundar i avel med hudproblem.
- Uppmana uppfödare och valpköpare att lämna in uppgifter till SKBKs Avelskommitté på hundar som har problem med klåda för vidare kartläggning av problemet. Sekretess ska råda, så att drabbade individer inte "hängs ut".
- Utbildning och föreläsningar kring hud genom samarbete med andra rasklubbar.

Öron

- Rekommendera uppfödarna att inte använda hundar i avel med återkommande öroninflammationer och/eller andra problem med öronen.
- Rekommendera uppfödarna att avla med "försiktighet" på tikar/hanar som har alltför mycket päls i öronen och trånga örongångar.

Ögon

- Uppmana medlemmar och uppfödare att fler hundar ögonlyses och på så sätt ge en större helhetsbild av ögonstatus hos bedlingtonterriern.
- För att få valphänvisning har krav införts sedan den 1 januari 2018 på ögonlysning av föräldradyren för att få valphänvisning.

Koppartoxikos

- Samtliga avelsdjur ska vara DNA-testade hos SLU, med två DNA-markörer, C04107 samt C04107B, för att få valphänvisning.
- Bevakning av fortsatt forskning internationellt kring finandet av den korrekta koppartoxikosgenen.

MENTALITET OCH BRUKSEGENSKAPER

FCI:s rasstandard för bedlingtonterrier beskriver rasens temperament på följande sätt:

Rasen skall vara livlig och full av självkänsla. Den är en intelligent följeslagare med stark sportig instinkt. Till temperamentet är bedlingtonterriern vänlig, tillgiven och värdig, aldrig skygg eller nervös. I avspänt läge är den mild, men full av mod om den blir upphetsad.

Kommentar:

Bedlingtonterriern har ett vänligt och tilltalande temperament, är fortfarande full av djärvhet, men visar ibland en viss distans till främlingar. Bedlingtonterriern är till substansen en arbetande terrier som har styrka att klara hårda påfrestningar och höga hastigheter i svår terräng. Den ger under sin elegans intryck av att ha en imponerande själslig och kroppslig styrka.

Bedlingtonterriern förr

Temperamentet har skiftat betydande under rasens utveckling och historia. Från början var bedlingtonterriern en aktiv jakthund som även skulle kunna delta i hundslagsmål, varför ett mycket skarpt terriertemperament var att föredra. Rasens utveckling mot en mer sällskapsinriktad hund har även förändrat temperamentet från den kärva jakthundens till en väl fungerande och social familjehund. Epitetet "en ulv i fårakläder" har ofta kommit att följa bedlingtonterriern och det var ett uttryck som väl beskrev den dåtida bedlingtonterrierns temperament.

I samband med utställningsmeriternas ökande betydelse i aveln för bedlingtonterriern kom också SKKs krav för utdelande av utställningschampionatet att få en gynnsam inverkan på rasen. Krav ställdes på att hunden skulle vara karaktärs- eller mentaltestad förutom de tre certifikaten.

Bedlingtonterriern idag

Idag är bedlingtonterriern en utpräglad sällskapshund som de allra flesta av sina ägare beskrivs som lugn och orädd samt glad och livlig, enligt Hälsoenkäten 2018.

Dock svarade 21 procent att de upplevt något i hundens beteende som ett problem. Dessa hundar sägs ha svårt vid hundmöten, skäller och är osäkra. Framför allt gäller det hanhundar mot andra hanhundar. Några är avvaktande mot en del människor, andra är låga i rang, osäkra och försiktiga. Några har stark jaktinstinkt och jagar gärna. De allra flesta uppger dock att de är mycket nöjda med valet av bedlingtonterriern som sin ras.

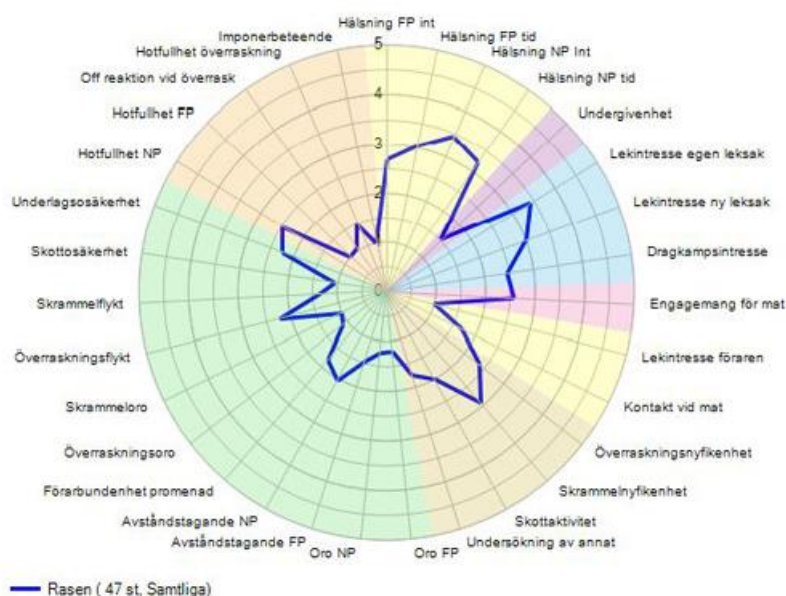
I dagsläget ställs inga krav på mentalitet för att erhålla utställningschampionatet, och vi kan tillägga att man inom bedlingtonterriern inte återfinner någon hund som erhållit priset diskvalificerad på grund av sin mentalitet. Detta torde kunna sägas vara ett gott betyg på den svenska bedlingtonterrierns temperament.

Ett växande antal bedlingtonterrier återfinns numera också i resultatlistor för agility, lydnad, viltspår och rallylydnad. Att alltfler bedlingtonterrier ägare väljer att aktivera sina hundar inom olika hundsporter är givetvis gynnsamt för rasen och kan ge en berikande bild av rasens temperament, som en social och aktiv hund vars intressen kan vara vitt skilda. Inom rasklubben koras varje år "Årets Allroundbedlington" som får ett pris.

BPH-beskrivning

(bild 9)

Nytt är också att ett flertal ägare och uppfödare, både i rasklubbens regi och utanför valt att BPH-beskriva sina bedlington, vilket var ett av målen i RAS 2012. Av 561 hundar födda under perioden 2012-2018, har ett 35-tal hundar startat i BPH och av dessa har 33 genomgått hela banan med skott. Sedan 2005 har 46 bedlingtons startat i BPH och 44 stycken har genomfört hela testet.

Kommentar till bild 9:

Vad vi kan utläsa från BPH-beskrivningarna är att bedlingtonterriern är väldigt positiv och energisk, lugn, tyst och har väldigt låg aggression, vilket talar gott för rasen. Tikar som hanar har väldigt liknande spindeldiagram, där hanarna verkar en aning mer framåt och tikarna en aning mer skygga. Diagrammen är dock i det närmaste identiska mellan könen och ingen visar på någon stor problematik.

Måluppfyllelse sedan RAS 2012

Målet i RAS 2012 var att den svenska bedlingtonterriern fortsatt ska vara en väl fungerande sällskapshund med ett jämnt och tilltalande temperament. Läser vi av BPH och svaren från hälsoenkäten 2018, så upplever vi att de allra flesta ägarna anser att deras bedlingtonterrier upplevs ha ett jämnt och tilltalande temperament.

Vi fortsätter dock att uppmuntra uppfödare och ägare att genomgå BPH-beskrivningar med sina hundar. Målet under 5-årsperioden var att minst 25 bedlingtonterrier skulle genomföra BPH-beskrivning, och vi kan konstatera att det målet är uppfyllt.

MÅL - KORTSIKTIGA OCH LÅNGSIKTIGA MÅL

Mål under de kommande 5 årsperioden

- Att den svenska bedlingtonterriern fortsatt ska vara en väl fungerande sällskapshund med ett jämnt och tilltalande temperament.
- Att uppmuntra ägare och uppfödare att genomgå BPH-beskrivning (Beteende- och personlighetsbeskrivning hund) med sina hundar. Framför allt bör hundar som ska gå i avel testas. För den kommande 5-årsperioden bör målet vara att nå 80 bedlingtonterrier testade med hjälp av BPH.

STRATEGIER FÖR ATT NÅ MÅLEN

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- För att kunna fortsätta följa och utvärdera rasens temperament är det av stor vikt att antal hundar som BPH-beskrivs ökar. I Bedlington-Nytt och på klubbens hemsida ska bedlingtonägare uppmuntras att BPH-beskriva sina hundar. I tidningen ska vi också informera om vad BPH är och hur det går till.
- I kommande hälsoenkät följa upp frågor kring bedlingtonterrierns mentalitet, för att se ägarnas uppfattning.
- Uppfödarna av rasen bör fortsätta sträva mot att få hundar som fungerar väl i det svenska samhället, utan att för den skull förlora de rasspecifika egenskaper som bedlingtonterriern besitter. Vid kommande uppfödarmöte diskutera vikten av BPH-beskrivning med syfte att få fler avelsdjur beskrivna innan de går i avel.

EXTERIÖR

NULÄGESBESKRIVNING

Bedlingtonterriern är en av raserna som kommer att presenteras vid Svenska Terrierklubbens Domarkonferens i samband med Terrierderbyt 2020. Av den anledningen har ett nytt Domarkompendium och bildspel sammanställts i maj 2019.

Bedlingtonterriern i Sverige har under många år främst avlats för utställning och sällskap. De svenska bedlingtons är av världsklass exteriört sett. Det tycker både uppfödare av rasen från andra länder och även internationella domare. Det är inte ofta som en bedlington får "very good" i kvalité på utställning och "good" eller "sufficient" förekommer i stort sett inte alls. Vi har flera bedlingtons som varje år placerar sig i grupper och i finaler. Ett ganska stort antal har exporterats med fina framgångar i sina nya länder. Men trots detta finns det vissa detaljer som under de över 100 år som rasen funnits i Sverige har förändrats, ibland till det bättre och ibland till det sämre.

Rasen är inte upptagen i listan "Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar".

Sammanfattning

En bedlingtonterrier ska inte ha överdriven rygglinje, utan vara naturligt välvd över ländpartiet och med högsta punkten över sista revbenet. Övervinklade bakben är inte önskvärt och inte heller raka knäleder och höga hasor. Fronten hos en bedlington är ett signum. Den ska vara bredare vid bröstet än vid tassarna. En bedlington med en korrekt front rör sig väl.

Storlek/vikt

Mankhöjd

Rasstandarden säger:

Omkring 41 cm En lätt variation nedåt för tikar och uppåt för hanhundar är tillåten.

Kommentar:

En hanhund bör aldrig vara under 41 cm likväl som en tik aldrig bör vara över, vilket har betydelse för könsprägeln. Vikten ligger mellan 8-10 kg.

MÅL - KORTSIKTIGA OCH LÅNGSIKTIGA MÅL

Mål under den kommande 5-årsperioden

- Att även fortsättningsvis bibehålla ett gott rykte om kvalitet som den svenska bedlingtonterriern har exteriört, såväl i Sverige som internationellt.
- Diskutera med uppfödarna att motverka exteriöra ytterligheter genom att till avel välja individer, vilka i väsentliga delar överensstämmer med rasens standard. Dock med hänsyn till att använda så många individer som möjligt i aveln.
- Diskutera exteriören och avvikelser från standarden vid en bedlingtonkonferens i samband med klubbens 45 årsjubileum 2022.

STRATEGIER FÖR ATT NÅ MÅLEN

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Genom att aktivt medverka i Svenska Terrierklubbens Domarkonferens för bedlingtonterrier 2020, presentera och utbilda exteriördomarna på bedlingtonterrierns rasspecifika yttre och mentala egenskaper.
- Diskutera bedlingtonterrierns exteriör vid ett medlems/uppfödarmöte under 2020 och i samband med denna, bjuda in en föreläsare i anatomi.
- Ta hänsyn till kommentarerna från SvTeKs Domarkonferens i november 2020 i kommande RAS-revidering.
- Diskutera exteriören och avvikelser från standarden vid en bedlingtonkonferens i samband med klubbens 45-års jubileum 2022.

FÖRANKRINGSPROCESS

Hösten 2017	AK förbereder frågor för en ny hälsoenkät.
Januari 2018	Hälsoenkäten publiceras på SKBKs hemsida och uppfödarna uppmanas att skicka den till sina valpköpare.
Mars 2018	AK går igenom alla svar från hälsoenkäten.
April 2018	Resultat från hälsoenkät läggs ut på hemsidan samt skickas till uppfödarna.
September 2018	Uppfödarmöte i Västerås för att diskutera resultatet från hälsoenkäten samt vad vi ska ta med i RAS-revideringen.
November 2018	AK börjar med RAS-revideringen.

Juni 2019	Revideringen läggs ut på SKBKs hemsida och skickas till uppfödarna med uppmaning om synpunkter.
September 2019	Ett uppfödar- och medlemsmöte för att förankra revideringen av RAS 2018 var inplanerat i september, men fick ställas in på grund av för få deltagare.
September 2019	Revideringen godkänns av SKBKs styrelse.
Oktober 2019	Revideringen skickas till Svenska Terrierklubbens Avelskommitté för genomgång och granskning och därefter till SKK för granskning och godkännande.

Västerås den 30 september 2019

SKANDINAVISKA BEDLINGTONKLUBBENS AVELSKOMMITTÉ

Lena Lidsell, sammankallande
Mimmi Naartijärvi
Kristina Gellerstedt
Josefine Olsson

Bilaga 1

Utlåtande över reviderat RAS för Bedlingtonterrier

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat det reviderade RAS-dokumentet för Bedlingtonterrier. RAS-dokumentet har korrekt disposition och är välförankrat hos medlemmarna. Dokumentet är relativt omfattande men ger balanserad information om rasen. Följande kommentarer kan tjäna som förslag för det fortsatta arbetet med RAS.

- Det kan underlätta för den oerfarna uppfödaren att förklara att begreppet "inavelsgrad" som används i dokumentet, syftar på en ökning av inavelsgraden baserad på fem generationer. Det innebär att inavelsgraden i den enskilda hunden kan vara avsevärt högre.

Observera att en 2,5% ökning av inavelsgraden på fem generationer är inget mål i sig utan gränsen kan läggas lägre om populationens avelstruktur tillåter det.

- Det är informativt att ange svarsfrekvensen på en hälsoenkät. Om man vill redovisa resultaten av en hälsoenkät i sin helhet kan enstaka sjukdomsfall läggas i en bilaga istället för att infogas i RAS-dokumentet.

- Observera att MH och BPH är inga tester utan beskriver hur hunden reagerar på och hanterar olika situationer.

Lycka till med det fortsatta avelsarbetet!

Uppsala 2013-09-09

Maija-Leena Eloranta

[Skriv text]

Bilaga 2

RASENS HISTORIA, BAKGRUND OCH UTVECKLING

Bedlingtonterrierns ursprung är Northumberlandsdistriktet i Norra England och särskilt då den lilla gruvstaden Bedlington. Under 1800-talets början tog smederna från Staffordshire med sig egna terriers när de flyttade till Bedlington och korsningar uppstod mellan dessa lättare terriervarianter och de lokala småväxta strävåriga terrierna. Dessa ursprungliga terriers var mycket mångsidiga till sin natur, eftersom de skulle duga till allt från råttjakt, harjakt, grytjakt, att agera vakthund och även kunna delta i de arrangerade hundslagsmålen. Till detta krävdes smidiga, snabba och starka hundar med ett utomordentligt bra temperament och luktsinne.

Mr Joseph Ainsley fick höra talas om dessa dugliga terriers, och det var också han som år 1825 födde upp den första bedlingtonterriern, vilken fick namnet Young Piper eller Ainsley's Young Piper. Det kom dock att dröja fram till 1870-talet innan man nedtecknade rasstandarderna för dessa hundar inför kommande utställningar. 1871 hölls den första utställningen med egen klass för bedlingtonterriern, i just Bedlington. Den första rasklubben var National Bedlington Terrier Club, som grundades 1898 och som fortfarande är verksam i rasens hemland.

Att rasstandarderna, och kanske främst tolkningen av denna, har kommit att förändras mot en ädlare och mer elegant hund är givet då man ser dagens bedlingtonterrier. Även temperamentet och humöret har förändrats och med det också delar av de bruksegenskaper som gruvarbetarna, smederna och Mr Joseph Ainsley skattade så högt.

Till Sverige kom bedlingtonterriern först på 1900-talet och allra först var importen Clyde Boy (f. 1905), som importerades av Löjtnant Erik Hessle i Stockholm. Den första svenskfödda bedlingtonterriern som registrerades i Svenska Kennelklubbens stamböcker var tiken Florrie (f. 1907).

Det var emellertid först 1977 som rasen fick en egen rasklubb i Sverige, Skandinaviska Bedlingtonklubben (SKBK) som än idag är den officiella rasklubben, ansluten till SKK och Svenska Terrierklubben. SKBK anordnar aktiviteter såsom utställningar, promenader, klippkurser och annat för rasintresserade och har år 2019 runt 150 medlemmar.

Rasens popularitet har skiftat något under decennierna, stundtals har intresset varit stort (ofta inom en yrkeskår, till exempel hos tandläkarna på 1930-talet). Emellertid kan sägas att rasens beundrare verkar vara sällsamt trogna bedlingtonterriern och man återfinner flera uppfödare som haft rasen både 30, 40 och 50 år, utan avbrott och med fortsatt avelsarbete. De flesta svenska bedlingtonterrierna har i sina stamtavlor en kombination av fyra mycket framstående engelska uppfödare blodlinjer: kennlarna Stanolly, Rathsrigg, Foggyfurze och Wetop.

Tack vare de uppfödare som etablerade rasen i Sverige har den svenska bedlingtonterriern en sund och frisk grund att bygga vidare det fortsatta avelsarbetet på och med dagens möjligheter att DNA-testa för rasens allvarligaste defekt, koppartoxikos, så kan man nu fokusera på att bredda rasens avelsbas i allt större utsträckning.

Även om det tidigare förekommit en stor mängd importer, så har dessa inte alltid utnyttjats i en bra och genomtänkt utsträckning. Vissa importer har fått ett väldigt stort inflytande, medan andra har lämnat rasen i stort sett obemärkta.

Rasen är en omtyckt sällskaps- och familjehund. Den aktivitet som främst lockar och där bedlingtonterriern nått stora framgångar är utställning. Flera hundar har nått den prestigefyllda första platsen (Best in Show) på olika Kennelklubbars utställningar, bland annat på den stora internationella utställningen Stora Stockholm. Det finns även en bedlingtonterrier som tilldelats titeln internationell lydnesschampionat (CACIOB). Idag aktiveras bedlingtonterriern inom vitt skilda områden såsom agility, viltspår, lydning och bruksarbete. Dessa arbetande bedlingtons hade säkerligen glatt rasens grundare Mr Joseph Ainsley.

I dagsläget är Storbritannien fortfarande det land som registrerar flest bedlingtons, även om rasen där betraktats som utrotningshotad. Registreringssiffrorna visar dock idag ett bättre läge. Under 2011 registrerades 558 bedlingtonterriers i Storbritannien. Det finns också flera aktiva rasklubbar i Storbritannien, som värnar om rasens utveckling. Sverige och de svenska uppfödarna gör fortlöpande importer därifrån och kontakten mellan olika engelska uppfödare och den svenska uppfödarkåren består alltjämt. När Skandinaviska Bedlingtonklubben har jubileumsutställningar är målet att så ofta som möjligt inbjuda rasauktorer/uppövare från rasens hemland.

BILAGA 3

Koppartoxikos

Historik

Koppartoxikos hos bedlingtonterriern rapporterades första gången från USA i början av 1970-talet. Uppfödare råkade ut för en rad oförklarliga sjukdomsfall med dödlig utgång. The Bedlington Terrier Club of America tillsatte en kommitté för att studera problemet. Man kunde konstatera att sjukdomen funnits sedan minst 1959 i USA, men mycket talar för att den förekommit redan tidigare.

Koppartoxikos, eller bedlingtonhepatit som sjukdomen först kallades, beskrevs första gången i den veterinärmedicinska litteraturen 1975 av Dr. Robert M. Hardy. Han kunde visa att leverskador hos bedlingtonterrier var orsakade av en abnorm kopparansamling i levern. Genom testparningar fastslogs det 1980 att arvs gången är recessiv.

De första rapporterna från början av 1980-talet beskrev att sjukdomen fanns hos 60-70% av hundarna i USA. Enligt uppskattning från England, rasens hemland kan 20-40% av engelska bedlingtonterriers ha nedärvd koppartoxikos.

Undersökningar i Sverige, Finland och Holland talade för liknande siffror. Första gången koppartoxikos omnämndes i Storbritannien var 1977, då en förfrågan kom från den amerikanska Bedlingtonklubben om man i England sett leversjukdom hos rasen och om man upplevde att hundarna dog i onormalt tidig ålder. 1984 fastslogs det att sjukdomen även fanns i England.

I Sverige omnämndes koppartoxikos i skrift för första gången 1979. Året efter beskrevs de första fyra fallen i Sverige. Årftlig ackumulering av koppar i levern har rapporterats hos andra raser, bland annat west highland white terrier, skyeterrier och dobermann. Den kliniska bilden är mycket varierad, och beror i huvudsak på sjukdomsstadium, det vill säga hur mycket koppar som ackumulerats i levern och hur omfattande leverskadorna är. Men klåda, avmagring, uppsvällighet, kräkningar och behov av att dricka mycket vatten kan vara några symptom. Hunden kan drabbas akut i ung ålder, ofta i samband med stress, vid till exempel ägarbyte, valpning eller utställning. Det är dock vanligare att den drabbas av långsamt framåtskridande leversjukdom i medelåldern. Trots sin sjukdom förblir vissa hundar symptomfria livet ut.

Testning av koppartoxikos

Leverbiopsi

Vid leverbiopsitagning ges hunden lugnande läkemedel samt lokalbedövas där biopsinålen förs genom bröstväggen in i levern. Ingreppet utförs oftast med samtidig ultraljudsundersökning, då man exakt kan följa nålens väg in i levern. Ett alternativ är att under narkos ta ett leverprov via ett titthål i bukväggen.

Leverbitarna läggs i formalinlösning och skickas till ett patologanatiskt laboratorium, där provet prepareras med en speciell färgning som påvisar eventuell koppar i levern. Saknas koppar i provet bedöms hunden ha en normal lever. Påvisas rikligt med koppar i provet ställs diagnosen koppartoxikos. Normala kopparvärden är mindre än 400 ppm. Tyvärr finns det med denna testmetod gränsfall, cirka 10 procent av alla prov, där koppar kan påvisas i liten mängd.

DNA-typning

Det Amerikanska laboratoriet VetGen utvecklade DNA-markören C04107 för att utreda koppatoxikos status. Denna markör används i alla laboratorier som analyserar bedlingtonterriers markörtyper. Det finska laboratoriet FABALAB (finns ej längre) samt SLU i Uppsala använder även DNA-markören C04107B, som är lika informativ i finska- och svenska linjer som C04107.

B-markören innehåller 3-typer och på så sett 6 olika typkombinationer (bokstavskombinationerna a-a, a-b, a-c, c-c, b-c och b-b), tillsammans med C04107-markörens 3-typkombinationer (sifferkombinationer 1-1, 1-2 och 2-2) hjälper det mycket i tolkningen.

För att kunna tolka DNA-typningar på en hund måste man ha bakgrundsinformation, det vill säga kännedom om testresultat på hundar som ligger bakom den aktuella testade hunden. Man måste hitta en sjuk individ i stamtavlan, konstaterat genom leverbiopsi, och DNA-testa denna hund och på så sett få fram vilka DNA-typer som hör ihop med det sjuka. Markörtyper är informativa fastän tolkning inte kan göras, om det saknas bakgrundinformation. Man har kunnat se att markörtyp 2 är kraftigt kopplad med koppartoxikosgenen, det "sjuka" och att markörtyp 1 är kopplad i de flesta fall med friska genen. Flest hundar av typkombinationen 1-2 är anlagsbärare, den sjuka koppartoxikosgenen är kopplad i flesta fall med markörtyp 2.

Om man parar en hund med markörtypen 1-1 med en annan 1-1, får man oftast, men inte alltid valpar som inte nedärver koppartoxikos. Om man parar en 1-1 hund med en hund av markörtypkombination 1-2, får man oftast hälften anlagsfria valpar med typkombinationen 1-1 och hälften anlagsbärare 1-2, som har sjuka genen kopplad med markörtyp 2. Valparna får en gentyp av vardera föräldern. Det är viktigt att minnas att det funnits sjuka hundar med typkombinationen 1-1. Därför är bakgrundsinformation så otroligt viktig när man tolkar hundars DNA-typer.

Nutid

Nu förtiden parar seriösa uppfödare inte två bärare med varandra, utan endast en anlagsfri med en annan anlagsfri hund eller en anlagsfri med en bärare, på så sett kan inga sjuka individer födas. Man använder fortfarande bärare i avel på grund av att populationen i Sverige är så liten att om man endast skulle använda anlagsfria individer skulle man snart drabbas av stor inavel. Sjuka individer skall självklart aldrig användas.

Forskare i olika länder arbetar med att få fram den riktiga koppartoxikogensen. Bland annat har hundar med DNA-markörerna 2-2 b-b som även biopsitestats sjuka testats mot ytterligare en markör som skall ligga i närheten av den riktiga CT-genen. Skandinaviska Bedlingtonklubben har hårda regler när det gäller CT och för att kunna få valphänvisning av klubben. SKBK vill verka för att endast hänvisa friska valpar.

Andra leversjukdomar

För att klargöra vissa fakta är det nödvändigt att dela in leversjukdomarna, förutom koppartoxikos, i två avgränsade områden: hepatiter med kopparassociation och övriga leversjukdomar. Övriga leversjukdomar förekommer också inom rasen, i en utsträckning som skiljer sig mot andra raser. Kroniska hepatiter (där orsaken inte anges vara kopparansamling), akuta hepatiter (där orsaken inte anges vara kopparansamling) samt leversjukdomar utan fastställda orsaker. Då det är sällan som Avelskommittén får kännedom om övriga leversjukdomar hos bedlingtonterriern är det svårt att veta i vilken utsträckning som rasen drabbas.